

Рат у Украјини. Дневни извештај. Дан 88-89

Припремиле Софија Олијник и Маријана Завијска

Градови на удару. Председник Володимир Зеленски [изјавио је](#) да је ситуација у Донбасу изузетно тешка, јер руска армија наставља своје напоре да напредује према Славјанску и Сјејеродоњецку. Током викенда Руси су пуцали на музичку школу у Свјатогорску у **Доњецкој области**. Руски освајачи су за један дан гранатирани 12 насеља у Доњецкој области, при чему је било погинулих и повређених, а оштећено је 58 цивилних објеката. У области **Луганска** Руси су по други пут, након 2014. године, срушили мост између Северодоњецка и Лисичанска. Руске снаге настоје да у потпуности поремете логистичку везу у региону. У [Северодоњецку](#) болница ради са само три преостала лекара и пет медицинских сестара. У болници је 20 пацијената. Најмање 70 зграда је оштећено у области Луганска у току дана услед руског гранатирања. У **региону Запорожја** у недељу су руски пројектили напали цивилну инфраструктуру у једном од села округа Вилњанска. Руски окупатори су у недељу више од сат времена гранатирани насеља у **Сумској области** користећи вишецевни бацач ракета „Град“. Погранична насеља у **Черниговској области** и даље су на удару док се гранатирање наставља са руских територија. Руске снаге су 9 пута гранатирале регион користећи. Град **Николајев** је у недељу гранатиран касетном муницијом.

Градови под окупацијом. Самопроглашене власти на окупираним територијама **региона Запорожја** настављају [да прете](#) власницима предузећа који одбијају да тргују у [рубљама](#). Покрет отпора на окупираним територијама се наставља. У јутро 22. маја, у привремено окупираном граду Енергодару, непозната особа је разнела улазна врата објекта у коме је живео штићеник окупатора. У **Херсонској области** тренутно је под окупацијом највећи пешчани масив у сувом степском делу Европе, са површином од 11 хиљада хектара.

Харковске области. Олех Синехубов [известио](#) је да Руси већ четири дана у незаконитом притвору држе Халину Турбабу, градоначелницу града Дворичног, који је под руском окупацијом.

Мариупољ. Председник Зеленски [је обавестио](#) да очекује да ће браниоци Азовстала бити размењени када се за то укаже прилика. „Наши момци су добили сигнал од војске да имају право да изађу и спасу своје животе. Чекамо опције размене. Сви браниоци Мариупоља ће се вратити кући. Изведени су цивили и лекари, тешко повређени. Тренутно се људи и даље изводе. Чини ми се да ће у блиској будућности, чак не мереној данима, већ сатима, комплетна евакуација бити завршена“.

Сада ће становници Мариупоља [патролирати](#) градом заједно са руском војском и 'Народном милицијом ДНР'. Права сврха такве 'патроле' је наводно да појача потраге самопроглашених власти које нису усмерене само против активиста, већ и радника комуналних служби, наставника и другог стручног особља.

Омбудсманка Украјине Људмила Денисова [извештава](#) да је Мариупољ на ивици епидемије и еколошких катастрофа. За скоро три месеца битак и окупације града, становници су сахрањивали рођаке и комшије које су убиле руске трупе у двориштима у близини кућа, у близини водовода и канализационих система. Већина гробова није много дубока, скоро на површини, па је након пуштања у рад оштећених водоводних система, вода изливена по земљи почела је да их нагриза. Као резултат тога, постоји висок ризик од развоја низа болести. Поред тога, руске трупе су град претвориле у депонију смећа, пошто систем управљања отпадом не функционише. Људи бацају смеће у близини кућа, али га нико не односи. Део смећа је преплављен водом из оштећених водоводних цеви и кишом, што доводи до раста патогених бактерија. Такође, услед експлодираних пројектила и авио-бомби, земљиште и подземне воде у граду су такође контаминирани хемикалијама и тешким металима, што може изазвати масовно тровање и епидемију заразних болести становништва Мариупоља.

Филтрациони логори. Окупатори [повећавају](#) стопу депортације мушкараца из бомбардованог Мариупоља у 'филтрационе логоре'. У таквим камповима у Безименом и Козацком, у Новоазовском округу Доњецке области налази се око 4.000 људи. Њихов број се удвостручио само у последње две недеље. Нико од заточених у логорима се није вратио. Мушкарци су у ужасним условима, спавају на поду, у загушљивим и несанитарним условима, мучени и злостављани. Окупатори тврде да ће у јулу-августу бити 'мобилисани' у редове илегалних оружаних група Л/ДНР.

Крим. Руске снаге [не дозвољавају](#) украјинским камионима да изађу ван територије Крима. Опљачкана роба се прво камионима одвози на полуострво, где се по ниској цени продаје специјалним препродавцима из Русије, који касније робу транспортују даље и тамо продају по тржишним ценама.

Парламент Украјине. Украјински парламент [је изгласао](#) продужетак ванредног стања и опште мобилизације у Украјини на 90 дана, до 23. августа. Такође, парламент је [забранио](#) лекове из Русије и Белорусије, а такође је отказао разне споразуме са Заједницом независних држава (ЗНД), укључујући споразум између Украјине и Руске Федерације о избегавању двоструког опорезивања, споразум „о чувању сећања на храброст и херојство народа Заједнице независних држава у Великом отаџбинском рату“, о заједничком пољопривредном тржишту и борби

против илегалних миграција. Након што се вратила са предлозима председника, Врховна рада је поново усвојила закон којим се Русија признаје као терористичка држава, њен режим као нацистички и забрањују се симболи руске инвазије.

Преговори. Преговори између Русије и Украјине тренутно су паузирани. Председнички саветник Михаил Подољак изјавио је агенцији [Ројтерс](#) да Украјина неће правити никакве уступке, јер би јој се то само обило о главу. „Рат неће престати (после било каквих уступака). Само ће бити стављен на паузу на неко време“. Подољак је нагласио да Русија мора да напусти територију Украјине да би наставио било какав мировни процес.

Спољна политика. Пољски председник Анджеј Дуда [посетио је](#) Кијев како би се обратио украјинском парламенту. Председник Дуда стигао је у Украјину 21. маја и био је први шеф стране државе који је одржао говор у украјинској Врховној ради од почетка инвазије Русије. Током наставка посете, Украјина и Пољска су се сложиле [о успостављању](#) заједничке граничне царинске контроле и раду на заједничкој железничкој компанији како би се олакшало кретање људи и повећао извозни потенцијал Украјине.

Премијер Португалије Антонио Коста посетио је [Кијев](#) и [Ирпин](#). Португал је изразио спремност да помогне Украјини у обнови школа и вртића уништених због рата. Такође, обезбедиће 250 милиона евра макрофинансијске подршке. Први трансфер у износу од 100 милиона евра биће обезбеђен већ ове године.

Министарство спољних послова Русије [представило](#) је „црну листу“ америчких политичара и предузећа којима је забрањен улазак у Русију. На њој се налазе 963 особе, укључујући америчког председника Џоа Бајдена, потпредседницу Харис, државног секретара Ентонија Блинкена и министра одбране Лојда Остина.

Светски економски форум. СЕФ почиње 23. маја са темом Украјине на врху [дневног реда](#). Догађај ће почети виртуелним обраћањем украјинског председника Зеленског. Украјинска делегација, укључујући министра спољних послова Кулебу, неколико украјинских парламентарца, као и градоначелника Кијева Виталија Кличка, придружиће се скупу. Међу међународним званичницима, догађају ће присуствовати и генерални секретар НАТО-а Јенс Столтенберг, а очекује се да ће се изјаснити по питању потенцијалних војних корака Запада у подршци Украјине. Од председнице Европске комисије Урсуле фон дер Лајен, немачког канцелара Олафа Шолца и пољског лидера Матеуша Моравјецког без сумње ће бити затражене даље санкције. [Први пут после](#) три деценије представници руске државе и привреде нису позвани да учествују на Светском економском форуму и оно што је у претходним годинама служило као Руски дом у Давосу, сада ће бити Руски дом ратних злочина. Овај симболични пројекат представиће изложбу о руским ратним злочинима у Украјини. Придружите се [преносу уживо](#) са церемоније отварања изложбе.

Санкције. Министар саобраћаја Русије Виталиј Савелев каже да су санкције Запада довеле до озбиљних проблема са логистиком широм Русије. Како [наводи](#) Њујорк тајмс, Савелев је рекао да су руски званичници били приморани да „траже нове логистичке коридоре“ за кретање робе, укључујући руту север-југ која би пролазила кроз Астрахан и две луке на Каспијском мору, Ољу и Махачкалу. Ово је једна од ретких прилика у којима су руски званичници коментарисали утицај глобалних санкција на Русију. Након руске инвазије на Украјину, Сједињене Државе, Европска унија и друге нације увеле су низ санкција Русији и њеним предузећима, укључујући затварање ваздушног простора за руске авионе, одсецање банака од западних тржишта и забрану руских бродова у лукама ЕУ.

Енергетска сигурност. Литванија зауставља увоз руског гаса, нафте и струје. Литванија је постала прва балтичка земља која је престала да увози руске енергенте.

Дезинформације. Јутјуб уклања преко 70.000 видео снимака и 9.000 канала који шире лажне приче о рату у Украјини, наводи [Гардијан](#). Конкретно, са видео хостинга су уклоњени видео снимци у којима је рат у Украјини назван „ослободилачком мисијом“.

Култура. Украјински институт објавио [је саопштење](#) о учешћу руског филмског редитеља Кирила Серебрењикова на Канском фестивалу. Кирил Серебрењиков је 19. маја одржао говор на конференцији за новинаре на Филмском фестивалу у Кану где је заговарао укидање санкција руском олигарху Роману Абрамовичу, који је близак Путину; бранио једног од кључних идеолога Кремља; и позвао на подршку руских војника заједно са украјинским жртвама рата. Украјински институт осуђује руководство фестивала зато што је обезбедило платформу за безрезервног заговорника руског империјализма. Украјинска културна заједница такође осуђује говор редитеља Сергеја Лознице против бојкота руске културе који је одржао на Филмском фестивалу у Кану након што је добио Награду за културу Француске. Као и Серебрењиков, Лозница инсистира да руска култура нема никакве везе са злочинима Путиновог режима и да се увек противила варварству. Лозница одваја културу од друштва, као да једно и друго постоје у стерилним просторима, никада не долазећи у додир.

Данас је Нетфликс објавио филм [Носорог / Носориг](#) украјинског режисера Олега Сенцова. Филм приказује време

90-их у украјинском граду. Украјинска перцепција ових времена била је у сенци доминантног руског наратива. Руска филмска индустрија тежила је стварању филмова и серија које приказују „напете, окрутне 90-е“ на најуниверзалнији начин (читај руски) у свим постсовјетским областима. Тиме доприноси стварању мита о 'једном народу', поред многих других митова. На овај начин, 'Носорог' је готово јединствен филм, јер пружа украјинску перспективу 90-их, занимљив и недовољно истражен период који објашњава позадину две украјинске револуције на Мајдану и руско-украјинског рата 2014-2022.

Такође погледајте осврт и информативни билтен „[5 чињеница о руској култури](#)“ Олге Бирзул, кустоскиње филма и културне менаџерке, бившег програмске уреднице [Docudays UA](#) и бивше шефице Одсека за филм на Украјинском институту.

Литература о деколонизацији. Империјална државност је значајно и дубоко утицала на систем вредности предузетника, каже Тетијана Водотика. Вредности опстанка и (само)одржања су доминирале и често доминирају овим системом. Самоостварење, развој, иновације, имплементација смелих идеја и снова, па чак и стварање компанија које би требало да трају генерацијама ретко су разматране. Руско царство (наравно, ако поједноставимо) имало је неписано правило: лојалност у замену за профит. Прочитајте више у чланку „[Пут до промена: украјинско предузетништво између империјалног притиска и независности](#)“

„**Мариуполска тврђава. Последњи дан Азовстала**“. ВАБИЛОН 13 објавио је [видео снимке](#) борца Азовског пука „Ореста“ (Дмитро Козацки), који је провео 84 дана у челичани. Приказани су последњи тренуци у фабрици пре него што су преостали војници одведени у заробљеништво.

Угао за читање.

- [Документовање злочина у рату у Украјини](#) | Њујорк тајмс (nytimes.com) – Откако је Русија напала Украјину 24. фебруара, Њујорк тајмс прикупља доказе о бруталностима. 19. маја објавио је сведочења и видео снимке који приказују како су руски падобранци 4. марта погубили најмање осам украјинских мушкараца у предграђу Кијева. Ове информације нуде најјаснији доказ до сада да су жртве биле у руском притвору непосредно пре него што су убијене. То је у супротности са тврдњама Кремља да је злочине измислила Украјина да би лажно приказала Русе као убице.
- [Деца се враћају у школу после чишћења у трауматизованом украјинском селу](#) | Украјина | The Guardian – Деца се враћају у школу у Новом Бикиву у Кијевској области. Можда још немају прозоре, струју или уџбенике, али у овој сеоској школи настава се наставља. Руска војска је опљачкала већину кућа у Новом Бикиву, што значи да ни наставници ни ученици нису имали рачунаре или таблете да наставе са учењем на даљину, па је школа одлучила да се настава спроводи непосредно.

Статистика.

- Закључно с јутром 21. маја, Русија је депортовала 1.377.925 људи, укључујући 232.480 деце, [саопштила](#) је омбудсманка Украјине.
- У овом тренутку се око [700.000 припадника и припадница украјинских](#) снага бори против Русије.
- У украјинским лукама због руског рата блокирано је око 22 милиона тона робе, рекао је председник Зеленски.
- Генералштаб Оружаних снага Украјине саопштио је укупне процењене губитке руске војске до 23. маја 2022. у 10 часова: људство – око 29.200, тенкови – 1.293, оклопна возила – 3.166, артиљеријски системи – 604, вишецевни бацачи ракета – 201, противваздушни системи – 93, летелице са фиксним крилима – 204, хеликоптери – 170, операционо-тактичке беспилотне летелице – 476, крстареће ракете – 110, чамци и лаки глисери – 13, неблиндирана возила и цистерне за гориво – 2.206, специјална опрема – 43.

Свака акција се рачуна, ниједан допринос није премали!

- Подржите Криивку [Вилникх” \(Склониште слободних\)](#)’ – добротворна организација која помаже хуманитарну подршку у Кијеву, Черновска област, као и тренутно фокусирана на подршку источној Украјини. Ево [детаља о њиховим банковним рачунима](#).
- Поделите ове најновије информације о ситуацији у Украјини, било на друштвеним медијима, са локалним медијима или ширењем овог кратког билтена.
- Претплатите се на наше свакодневне извештаје на мрежама [Твитер](#), [LinkedIn](#) и [нашој веб страници](#).
- Наш пројекат можете подржати донацијама путем платофме [PayPal](#). Више информација [овде](#).

Хвала вам што подржавате Украјину! Слава Украјини!